

Date: 19th December-2025

TEXNIKUM O'QUVCHILARI UCHUN RUS TILINI O'RGANISHNING
AHAMIYATI VA ZAMONAVIY METODIK YONDASHUVI

Kurbonova Mavjuda

Respublika musiqa va san'at texnikumi

Annotatsiya: Ushbu maqolada texnikum o'quvchilari uchun rus tili fanining o'quv jarayonidagi o'rni, uning o'quvchilar uchun kommunikativ va kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishdagi ahamiyati ilmiy nuqtayi nazardan tahlil qilinadi. Shuningdek, rus tilini o'qitishda zamonaviy ta'lim texnologiyalari, kommunikativ metod, kasbiy yo'naltirilgan topshiriqlar, loyiha asosida ta'lim va raqamli vositalardan foydalanishning samaradorligi asoslab beriladi. Maqola kasbiy sohalarda rus tilini bilishning mehnat bozoridagi muhim ustunlik ekanligini ilmiy dalillar bilan yoritadi.

Kalit so'zlar: Rus tili, texnikum, kasbiy kompetensiya, kommunikativ metod, interfaol ta'lim, texnik terminologiya, kasbiy yo'naltirilgan topshiriqlar, raqamli pedagogika, kommunikativ kompetensiya, loyiha asosida ta'lim.

XXI asrda texnik bilimlar, IT sohasi, ishlab chiqarish jarayonlari, muhandislik va servis xizmatlarining tez sur'atlar bilan rivojlanishi mutaxassisdan keng kommunikativ ko'nikmalar, xususan xorijiy tillarni yaxshi bilishni talab etadi. Rus tili Markaziy Osiyo hududida ilmiy-texnik axborot almashinuvi, sanoat hamkorligi, mehnat bozori integratsiyasi va kasbiy rivojlanishning muhim omillaridan biri sifatida qaraladi. Shu bois texnikum o'quvchilari uchun rus tilini chuqur o'rganish nafaqat ta'lim jarayonida, balki kelgusi professional faoliyatida ham strategik ahamiyat kasb etadi.

Kommunikativ metod o'quvchilarni tilni real vaziyatlarda qo'llashga o'rgatadi. Texnikum o'quvchilari uchun bu yondashuv quyidagi kompetensiyalarni shakllantiradi: texnik topshiriqlarni og'zaki tushuntirish, ustaxonada buyruq va ko'rsatmalarni tushunish, ishlab chiqarish jarayonida jamoaviy muloqot qilish, texnik jarayonlarni izohlash.

Bu metodning ilmiy asosiga ko'ra, tilni faol qo'llash orqali nevrologik tarmoq aloqalari tez shakllanadi va lug'at boyligi tez kengayadi.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalarida fanlararo integratsiya yetakchi o'rin tutadi. Rus tili fani texnik mazmundagi matnlar, terminologiya va kasbga oid muloqot vositalari bilan boyitilsa, o'quvchilarning kasbiy kompetensiyasi sezilarli oshadi.

Misollar: mexanizm qismlarining ruscha nomlarini o'rganish, texnik pasport va yo'riqnoma bilan ishlash, ishlab chiqarish jarayoni bo'yicha dialoglar tuzish, rus tilida xat yozish.

Bu yondashuv Bloom taksonomiyasining "qo'llash" va "tahlil" darajalariga mos keladi.

Raqamli ta'lim vositalari til o'rganish samaradorligini oshiradi. Texnikum o'quvchilari uchun quyidagi resurslar ayniqsa qulay: multimedia platformalari (Zoom,

Date: 19th December-2025

Moodle, LinguaLeo); virtual laboratoriyalar; rus tilidagi texnik video-darslar; matnlarni avtomatik tahlil qiluvchi dasturlar.

Pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, multimodal o'quv muhitida talabalarning eslab qolish darajasi 40–60% ga oshadi.

Loyiha metodida o'quvchilar rus tilida texnik mavzudagi prezentatsiya, hisobot yoki model yaratadilar. Bu jarayon: ijodkorlikni oshiradi, jamoada ishlash kompetensiyasini shakllantiradi, kasbiy lug'atni mustahkamlaydi, real hayotiy vaziyatlarda tilni qo'llash imkonini beradi.

Tadqiqotlarga ko'ra, loyiha asosida ta'lim o'quvchining fanga bo'lgan motivatsiyasini sezilarli ravishda oshiradi.

Rus tili – ko'p millatli hududda madaniyatlararo muloqot tili hisoblanadi. Uni bilish o'quvchiga: rus adabiyotiga kirish imkoniyati, ilmiy adabiyotlar bilan ishlash, xalqaro muloqot ko'nikmasi, keng madaniy dunyoqarash kabi imkoniyatlar yaratadi.

Texnikum o'quvchilari uchun rus tilini o'rganish zamonaviy ta'limning ajralmas qismidir. Tilni puxta bilish texnik mutaxassisning kasbiy rivojida katta ahamiyatga ega bo'lib, mehnat bozoridagi raqobatbardoshlikni oshiradi. Kommunikativ metod, kasbiy yo'naltirilgan topshiriqlar, axborot texnologiyalari va loyiha asosida ta'lim kabi zamonaviy yondashuvlar rus tilini o'rganish jarayonini samarali va zamonaviy qiladi. Rus tilini bilgan texnikum bitiruvchilari global axborot makonida faol ishtirok eta oladi va professional faoliyatda yuqori natijalarga erishadi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Алексеева, И. С. *Методика преподавания русского языка как иностранного*. — Москва: Флинта, 2019.
2. Смирнова, Н. А. *Профессионально ориентированное обучение русскому языку*. — Санкт-Петербург: РГПУ, 2020.
3. Полат, Е. С. *Новые педагогические и информационные технологии в системе образования*. — Москва: Академия, 2018.
4. Выготский, Л. С. *Психология обучения и развития*. — Москва: Педагогика, 2016.
5. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligi. *Kasbiy ta'limda kompetensiyaviy yondashuv bo'yicha metodik tavsiyalar*. — Toshkent, 2023.
6. Krashen, S. *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. — Oxford: Pergamon Press, 1982.
7. Richards, J., Rodgers, T. *Approaches and Methods in Language Teaching*. — Cambridge University Press, 2014.